

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta hallitusohjelman mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja perustetaan maakunnat. Uudistuksessa on hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Uudistuksella vastataan pelastustoimen haasteisiin vahvistamalla toimialan valtakunnallisia voimavaroja, kehittämällä toimialan johtamista ja ohjausta sekä tiivistämällä alan toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena on varmistaa myös, että maakuntien pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Näin varmistetaan jatkossakin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutuotannon toiminnallinen ja kustannustehokkuus.

Pyydämme arvioimaan lausunnoissanne näiden tavoitteiden toteutumista ehdotetuilla säännöksillä.

Tavoitteet

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin säädettäväksi uuden hallintotason perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita olisivat maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannanolaki, maakuntien rahoituslaki sekä

ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Perustettaville uusille maakunnille siirrettäisiin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Luonnoksen sisältämä sote-maakuntien laskennallinen rahoitusmalli perustuu pääosin tarveperusteiseen ja olosuhdetekijät huomioivaan rahoitukseen. Muun ohella lausunnoissa pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota ja lausumaan siitä, kuinka rahoitusratkaisun eri määräytymistekijät vastaavat sote-maakunnille niiden lakisääteisten tehtävien rahoitustarvetta. Sote-maakuntien laskennallista rahoitusmallia tarkastellaan uudelleen lausuntopalautteen perusteella.

Lisäksi pyydämme maakuntajaon osalta lausumaan kahdesta vaihtoehdosta, joissa Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava sijoittuisivat vaihtoehtoisesti joko Pohjois-Savon maakuntaan taikka nykyisen maakuntajaon mukaisesti Etelä-Savon maakuntaan. Näiden vaihtoehtojen vaikutuksia on esitelty hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarvioinnin taustamuistiossa, liitteessä 3. Lausuntokyselyssä on aluejaosta kohdennetut kysymykset sekä mahdollisuus perustella vastausta vapaamuotoisesti. Myös aluejako ratkaistaan lausuntokierroksen jälkeen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisessä lausuntopalvelussa. Lausuntoa varten esitetään kohdennettuja kysymyksiä, joita on mahdollisuus perustella. Lisäksi vastaajalla on mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja ja esittää yksilöityjä säädosmuutosehdotuksia. Lausuntopyyntö on laaja ja jaettu aihekokonaisuuksittain eri osioihin.

Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Vaihtoehtoisesti vastaaja voi jättää avoimen lausunnon. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemisessä. Annetut lausunnot ovat julkisia.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@stm.fi. Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/8871/2019.

Postitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:

Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33

00023 VALTIONEUVOSTO

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 25.9.2020 klo 16.00 mennessä. Annetut lausunnot ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Pääsihteerin Päivi Salo STM, p. 0295 163 113, paivi.salo@stm.fi

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM, p. 0295 163 463, auli.valli-lintu@stm.fi

Lakikohtaiset yhteyshenkilöt

Sote-maakuntalaki

Sote-maakuntalaki, tehtävät, toimielimet ja päätöksenteko:

Neuvotteleva virkamies Erkki Papunen VM, p. 0295 530 167, erkki.papunen@vm.fi;

Sote-maakuntalaki, omaisuusjärjestelyt ja taloussääntely:

Neuvotteleva virkamies Ville Koponen VM, p. 0295 530 504, ville.koponen@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen VM, p. 0295 530 564, pasi.leppanen@vm.fi

Hallitusneuvos Mervi Kuittinen VM, p. 0295 530 445, mervi.kuittinen@vm.fi

Sote-järjestämislaki

Hallitusneuvos Pirjo Kainulainen STM, p. 0295 163 092, pirjo.kainulainen@stm.fi

Sote-järjestämislaki, ohjaus ja sote-maakuntien yhteistyöalueet:

Lääkintöneuvos Taina Mäntyranta STM, p. 0295 163 692, taina.mantyranta@stm.fi

Lakimies Suvi Velic STM, p. 0295 163 477, suvi.velic@stm.fi

Laki pelastustoimen järjestämisestä

Pelastusylivohtaja Kimmo Kohvakka SM, p. 0295 488 400, kimmo.kohvakka@intermin.fi
(15.6.-28.6.2020 ja 27.7.-25.9.2020)

Pelastusneuvos Janne Koivukoski SM, p. 0295 488 420, janne.koivukoski@intermin.fi
(15.6.-26.7.2020)

Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö SM, p. 0295 488 413, mika.katto@intermin.fi (3.8.-
25.9.2020)

Hallitusneuvos Ilpo Helismaa SM, p. 0295 488 422, ilpo.helismaa@intermin.fi (15.6.-12.7. ja
17.8.-25.9.2020)

Voimaanpanolaki:

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM, p. 0295 163 463, auli.valli-lintu@stm.fi,

Aluejako

Finanssineuvos Teemu Eriksson VM p. 0295 530 177, teemu.eriksson@vm.fi (14.7. alkaen)

Neuvotteleva virkamies Erkki Papunen VM, p. 0295 530 167, erkki.papunen@vm.fi

Omaisuusjärjestelyt:

Neuvotteleva virkamies Ville Koponen VM, p. 0295 530 504, ville.koponen@vm.fi;

Neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen VM, p. 0295 530 564, pasi.leppanen@vm.fi;

Hallitusneuvos Mervi Kuittinen VM, p. 0295 530 445, mervi.kuittinen@vm.fi

Rahoitus

Kuntien ja maakuntien rahoitus

Finanssineuvos Markku Nissinen VM, p. 0295 530 314, markku.nissinen@vm.fi

Maakuntien rahoituslaki ja kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

Neuvotteleva virkamies Matti Sillanmäki VM, p. 0295 530 444, matti.sillanmaki@vm.fi (15.–26.6. ja 27.7. alkaen)

Maakuntien rahoituslaki, laskelmat:

Erityisasiantuntija Jenni Jaakkola VM, p. 0295 530 493, jenni.jaakkola@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Miikka Vähänen VM, p. 0295 530 465. miikka.vahanen@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Antti Väisänen STM, p. 0295 163 044 antti.vaisanen@stm.fi

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö, laskelmat:

Neuvotteleva virkamies Ville Salonen VM, p. 0295 530 388, ville.salonen@vm.fi

Verolainsäädäntö

Hallitusneuvos Panu Pykönen VM, p. 0295 530 225, panu.pykonen@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Timo Annala VM, p. 0295 530 318, timo.annala@vm.fi

Arvonlisäverotus:

Neuvotteleva virkamies Marja Niiranen VM, p. 0295 530 238, marja.niiranen@vm.fi

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö:

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki VM, p. 0295 530 414, marja.isomaki@vm.fi (15.6.–10.7. ja 17.8. alkaen)

Neuvotteleva virkamies Anu Hernesmaa, VM, p. 0295 530 027, anu.hernesmaa@vm.fi (ajalla 13.7.-14.8.2020)

Uusimaa erillislaki:

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM, p. 0295 163 463, auli.valli-lintu@stm.fi,

Lausuntopyynnön teknisiin ominaisuuksiin liittyvät kysymykset:

Suunnittelija Jan Ihatsu STM, p. 0295 163 583, jan.ihatsu@stm.fi (ajalla 6.7 - 20.7.2020)
projektsihteeri Krista Palonen, 0295 163 710, krista.palonen@stm.fi)

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM055:00/2019> - Hallituksen esitys ja taustamateriaalit valtioneuvoston hankeikkunassa.

Regeringspropositionen och bakgrundsmaterial i statsrådets projektplatform.

<https://soteuudistus.fi/lakiluonnos-15.6.2020> - Materiaalit soteuudistus.fi -sivustolla.

Materialet i soteuudistus.fi -webbplatsen.

Liitteet:

0. Esityksen pääasiallinen sisältö.pdf

1. Asian tausta ja valmistelu.pdf

2. Nykytila ja sen arviointi.pdf

3. Tavoitteet.pdf

4.1 Keskeiset ehdotukset.pdf

4.2 Pääasialliset vaikutukset.pdf

5. Muut toteuttamisvaihtoehdot.pdf

Lakiehdotukset.pdf

7. Säännöskohtaiset perustelut.pdf

12. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.pdf

Liite_Asetusluonnokset.pdf

Liite 1. Taustamuistio omaisuusjärjestelyjen vaihtoehdot 9.6.2020.pdf

Liite 2_Digitalisaatio ja tiedonhallinta sote-uudistuksessa.pdf

Liite 3_Taustamuistio Itä_Savon shp_n jäsenkuntien maakuntajaosta 9.6.2020.pdf

Liite 4. Kuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_5-6-2020.xlsx

Liite 5. Sote-maakuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_FI_9-6-2020.xlsx

0. SV Propositionens huvudsakliga innehåll.pdf

1. [SV Bakgrund och beredning.pdf](#)
  2. [SV Nuläge och bedömning av nuläget.pdf](#)
  3. [SV Målsättning.pdf](#)
  - 4.1 [SV De viktigaste förslagen.pdf](#)
  - 4.2 [SV De huvudsakliga konsekvenserna.pdf](#)
  5. [SV Alternativa handlingsvägar.pdf](#)
- [SV Lagförslag.pdf](#)
7. [SV Specialmotivering.pdf](#)
  12. [SV Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.pdf](#)
- [SV Bilaga_Förordningsutkast.pdf](#)
- [Bilaga 1. Bakgrundsprovmemoria om ordnandet av egendomsförhållandena_SV 9.6.2020.pdf](#)
- [Bilaga 2_Digitalisering och informationshantering inom social och hälsovårdsreformen.pdf](#)
- [Bilaga 3_Bakgrundspromemoria_Östra Savolax sjukvårdsdistrikt.pdf](#)
- [Bilaga 4. Kommunernas finansiering. Kuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_SVENSKA_5-6-2020.xlsx](#)
- [Bilaga 5. Vårdlandskaps finansiering. Sote-maakuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_SE_9-6-2020.xlsx](#)
- [E'TĚĚŌŌZZ VUEI'VV-VUE'ĚĚŠŌS SIISKŌS_Koltansaame.pdf](#)
- [EVTTOHUSA VÁLDOSISDOALLU_Pohjoissaame.pdf](#)
- [IÄVTUTTÂS VÁLDUÁŠÁLÂŠ SISKÁLDÂS_Inarinsaame.pdf](#)
- [HE koottu.pdf](#) - Huom. koko esitys, 1203 sivua.
- [RP samlad SV.pdf](#) - Obs. Hela propositionen, 1170 sidor.

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Akaan kaupunki
Akava
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Ammattiliitto Pro
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Business Finland
Centria ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Digi- ja väestötietovirasto
Duodecim
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Elinkeinoelämän keskusliitto
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etila
Eläinoikeuspuolue r.p.,
Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
Eläketurvakeskus
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon hiippakunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Etelä-Pohjanmaan te-toimisto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon pelastuslaitos
Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtynä
Etelä-Savon te-toimisto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Feministinen puolue r.p.
Finanssiala ry
Finnström
Forssan kaupunki
Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki

Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin hiippakunta
Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin pelastuslaitos
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Honkajoen kunta
Huittisten kaupunki
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Humppilan kunta
Huoltovarmuuskeskus
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hyvinvointiala HALI ry
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeen te-toimisto
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Hätäkeskuslaitos
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Savon sairaanhoitopiiri
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Iso
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta

JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Joensuun kaupunki
Jokilaaksojen pelastuslaitos
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty
Julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy
Kaakkois-Suomen te-toimisto
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kainuun pelastuslaitos
Kainuun sairaanhoitopiiri
Kainuun te-toimisto
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kajaanin kaupunki
Kajaanin yliopistokeskus
Kalajoen kaupunki
Kallio peruspalvelukuntayhtymä
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansalaispuolue r.p.,
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE
Kansallinen Kokoomus
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen pelastuslaitos
Kanta-hämeen sairaanhoitopiiri
Karelia-ammattikorkeakoulu
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad

Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Keski-Satakunnan terveydenhuollon ky
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen liitto
Keski-Suomen pelastuslaitos
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Keski-Suomen shp/Keski-Suomen seututerveyskeskus
Keski-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskus Koske ry
Keski-Suomen te-toimisto
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Keskuskauppakamari
Keuruun kaupunki
KEVA
Kihniön kunta
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirjanpitolauslautakunnan kuntajaosto KILA
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki

Kuluttajaliitto
Kunnallinen työmarkkinalaitos/KT työnantajat
Kuntayhtymä kaksineuvoinen
Kuntien takauskeskus
Kuopion hiippakunta
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson pelastuslaitos
Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden kaupunki
Lahden yliopistokampus
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Lapin pelastuslaitos
Lapin sairaanhoitopiiri
Lapin te-toimisto
Lapin yliopisto
Lapinjärven kunta - Lapträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
Lapsiasiavaltuutettu
Lapuan hiippakunta
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liberaalipuolue – Vapaus valita r.p.
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liike Nyt r.p.
Liikenne- ja viestintäministeriö
Limingan kunta
Liperin kunta

Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Sosiaalitaito Oy
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Lääkäripalveluyritykset LPY
Maa- ja metsätalousministeriö
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metropolia ammattikorkeakoulu
Miehikkälän kunta
Mikkelin hiippakunta
Mikkelin kaupunki
Mikkelin yliopistokeskus
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalın kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nuohousalan keskusliitto ry
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Ortodoksinen kirkko

Oulaisten kaupunki
Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun hiippakunta
Oulun yliopisto
Oulunkaaren ky
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymä
Palkansaajien tutkimuslaitos
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelastusopisto
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne
Perussuomalaiset
Perusturvakuntayhtymä Akseli
Perusturvakuntayhtymä Karviainen
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Piraattipuolue r.p.
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan pelastuslaitos
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Pirkanmaan te-toimisto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus Sonet Botnia
Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjanmaan te-toimisto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Karjalan te-toimisto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Pohjanmaan te-toimisto
Pohjois-Satakunnan peruspalvelu-liikelaitosky
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon pelastuslaitos
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Pohjois-Savon te-toimisto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Porin yliopistokeskus
Pornaisten kunta
Porvoon hiippakunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen liitto
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri
Pälkäneen kunta
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca
Pöytyän kansanterveystyön ky
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä
Raision kaupunki
Rajavartiolaitos
Rannikko-Pohjanmaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon ky
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Riihimäen seudun tersveyskeskuksen ky
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta

Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus Finlandssvenska Kompetenscentret Ab
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saamelaiskäräjät
Saarijärven ja Karstulan seudun SoTe kuntayhtymä
Saarijärven kaupunki
Sairaanhoidopiirien johtajat ry
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan pelastuslaitos
Satakunnan sairaanhoidopiiri
Satakunnan te-toimisto
Satakuntaliitto
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonia-ammattikorkeakoulu
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen yliopistokeskus
Seitsemän tähden liike r.p.
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sininen tulevaisuus r.p.
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysalan lupa ja valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalialan osaamiskeskus Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Satakunnassa
Pikassos
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitos
Sosiaalijohto ry
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Sotkamon kunta
STTK

Sulkavan kunta
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen hammaslääkäriseura Apollonia
Suomen isännöintiliitto
Suomen kansa ensin r.p.
Suomen Keskusta
Suomen kiinteistöliitto
Suomen Kristillisdemokraatit
Suomen Kuntaliitto
Suomen lentopelastusseura
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen Lääkäriliitto
Suomen meripelastusseura
Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto NUVA ry
Suomen omakotiliitto
Suomen Palomiesliitto SPAL
Suomen Palopäälystöliitto
Suomen Pelastusalan keskusjärjestö SPEK
Suomen Punainen Risti
Suomen ruotsalainen kansanpuolue
Suomen sairaanhoitajaliitto
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Suomen Yrittäjät
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Svenska Finlands Folkting SFF
Svenska handelshögskolan
Sysmän kunta
Syyttäjälaitos
Säkylän kunta
Taideyliopisto
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen hiippakunta
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Tasa-arvovaltuutettu
Tasapainon puolesta
Tehy ry
Teknologian tutkimuskeskus VTT
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Terveysten- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus

Tl. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tuomioistuinvirasto
Turun ammattikorkeakoulu
Turun hiippakunta
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoasiainministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan liitto
Uraisten kunta
Uusikaupunki
Uusimaan ELY-keskus
Uusimaan te-toimisto
Vaalan kunta
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan sairaanhoitopiiri
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet
Valtakunnanvoudinvirasto
Valtiokonttori
Valtion nuorisoneuvosto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Vasso Oy
Varsinais-Suomen te-toimisto
Vasemmistoliitto
Vehmaan kunta

Verohallinto
Veronmaksajain Keskusliitto
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Vihreä liitto
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylä-Savon Sote ky
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Yrkehögskolan Arcada
Yrkehögskolan Novia
Åbo Akademi
Ålands hälso- och sjukvård
Ålands landskapsregering
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Taustatiedot

Onko vastaaja

- **X kunta**
- sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi

Järvenpään kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Kirsi-Marja Karjalainen, kirsi-marja.karjalainen@jarvenpaa.fi, puh. 040 315 3300

Viranomaisille: Lausunтовastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Kaupunginhallitus 15.9.2020

Kaupunginvaltuusto 24.9.2020 / kysymykset 33 ja 36

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esityksessä kiinnitetään paljon huomiota palveluiden saatavuuden yhdenmukaisuuteen yksittäisen sote-maakunnan sisällä. Esitetty rahoitusmalli johtaa automaattisesti siihen, että palveluiden saatavuus Uudellamaalla heikkenee. Tämä voi toki johtaa hyvinvointierojen kaventumiseen valtakunnallisella tasolla, kun rahoitusta suunnataan muualle Suomeen. Esitetty malli tulee tarkoittamaan laadun heikkenemistä Uudenmaan väestölle.

Järjestämisvastuun siirtäminen kuntaa suuremmille alueille on monin paikoin tarkoituksenmukaista. Muutoksen hallinnan kannalta olisi järkevämpää ottaa ensimmäinen askel siten, että rahoitus tulisi valtiolta suoraan järjestäjälle, olivat nämä sitten kuntayhtymiä tai suuria kaupunkeja.

Järvenpään kokoisessa suhteellisen tiheästi asutussa kaupungissa uudistus ei todennäköisesti vaikuta lähipalveluihin. Harvemmin asutulla seudulla esitetty malli todennäköisesti johtaa palvelupisteiden karsimiseen.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen tarvitaan myös muita yhteiskunnan toimintoja kuin sotepalveluita. Kuntien, Kelan ja työllisyysviranomaisien kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa erojen kaventamisessa sote-palveluiden ohella. Uudistuksessa keskeistä on perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon integraatio, ja mikäli siinä onnistutaan, on sillä myönteisiä vaikutuksia terveys- ja hyvinvointierojen kaventumiselle. Esitetyssä mallissa kannustimet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen jäävät kuitenkin niin vaatimattomiksi, että kunnat todennäköisesti joutuvat leikkaamaan ja luopumaan omasta ennaltaehkäisevästä työstään. Tällä tulee olemaan merkittävä vaikutus siihen, että terveysterot eivät kapene tuloluokkien välillä.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Yhteiset tavoitteet ja yhteiset taloudelliset voimavarat yhteisen toiminnan suunnitteluun voivat edistää synergiahyötyjen saavuttamista. Lähtökohtaisesti kokemukset myös nykymallista ovat pelastustoimen osalta myönteiset.

Ilman lisärahoitusta esitys heikentää pelastustoimen palveluita, koska esitetty ohjausmekanismi on nykyistä raskaampi.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet toteutuvat suoran vaikuttamisen ja välillisen demokratian keinoin.

Uudistuksessa esitetty erittäin vahva valtion ohjaus johtaa käytännössä siihen, ettei maakuntavaltuustolle jää päätäntävaltaa palveluihin aidosti vaikuttavista asioista. Kansanvaltaisuus ja maakunnan legitimizeetti vahvistuisi huomattavasti, jos valtion ohjausvalta säädettäisiin määräaikaiseksi ja maakunnalle annettaisiin myöhemmin verotusoikeus.

Uudenmaan erillISRatkaisu todennäköisesti parantaa Keski-Uusimaalla vaikutusmahdollisuuksia paremmin kuin koko Uttamaata koskeva sote-maakunta. Uudenmaan maakunnan asukkaiden mahdollisuus vaikuttaa HUSin toimintaan toteutuu eri tavalla kuin sote-maakunnissa yleensä.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista /

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Laki on käytännössä kuntalain kanssa yhdenmukainen yleislaki, joka sinällään on toimiva. On kuitenkin syytä muistaa, että kuntalaki lähtee itsehallinnollisen paikallishallinnon, jolla on verotusoikeus, tarpeista. Jos maakunnat jäivät esitetyn kaltaisiksi valtionhallinnon osiksi, tulisi yleislakia, etenkin talouteen viittaavia kohtia, pohtia uudelleen.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Sote-maakunnalle ei tulisi lainkaan antaa yleistä toimivaltaa uudistuksen alkuvaiheessa. Tällä voidaan parhaiten varmistaa, ettei maakunnat ja kunnat ala toteuttaa päällekkäisiä tehtäviä.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin**

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Asukkailla tulisi olla laajempi keinovalikoima osallisuuden toteutumiseen, mutta tämän turvaaminen lainsäädännön keinoin on haastavaa. Kyse on enemmän siitä, millainen toimintakulttuuri maakuntaan muodostuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

On tärkeää, että säädökset mahdollistavat Vantaa - Kerava sote-maakunnan ja Keski-Uusimaa sote-maakunnan sopimisen siten, että sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella.

Nykyisin Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa-Kerava sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillisratkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Rahoitusmallin osalta esitetty uudistus on vielä toteuttamiskelvoton. Uudistuksen valmistelussa on korostettu leveämpien hartioden tarvetta ja vahvoja järjestäjiä. Esitettyssä mallissa valtio puuttuu hyvin yksityiskohtaisiin asioihin, joilla voi jo katsoa

olevan hyvin vähän tekemistä strategisen tason ohjaamisen kanssa. Rahoituslaki tekee maakunnista valtion aluehallintoa, joissa vaaleilla valituille päättäjille ei jää mitään päätettävää. Kansallisella tasolla voimakas koordinaation tarve alkuvaiheessa on ymmärrettävää. Lakiin tulisi kuitenkin selkeästi kirjata valtion ohjaava rooli rajoittumaan ensimmäisiin vuosiin.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin**
- ei
- ei kantaa

Esitetty malli on ymmärrettävä ensimmäiset toimintavuodet. Pidemmällä tähtäimellä on syytä kysyä, onko tarkoituksenmukaista rakentaa näin voimakas kannustin siihen, että sairaalakiinteistöjen tapaiset kohteet, jotka nykyään ovat jonkinlaista kansallisvarallisuutta, hankitaan pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla sijoittajilta. Rahoitusmallin välttämättömiin investointeihin tulisi aidosti olla maakunnan päätettävissä investoinnin laajuudesta riippumatta.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- kyllä**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Kunnan ja maakunnan hyte-tehtävät tulisi määritellä selkeästi ja tehtävät tavoitteellistaa siten, että kunnalla ja maakunnalla on yhteinen taloudellinen kannustin hyte-työn lopputuloksiin. Esitetyssä mallissa on selkeä riski toimien päällekkäisyydelle ja siihen, ettei ohjaustieto ole yhteismitallista. Tiedon tuottamisen kokonaisuus on loogisempi säätää maakunnan tehtäväksi, mutta kunnalle tulisi säätää oikeus saada kaikki ne tiedot, joita se katsoo tarvitsevänsä oman hyte-tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin**
- ei
- ei kantaa

On ymmärrettävää, etteivät koronan tapaisen poikkeustilanteen kaikki vaikutukset olleet vielä tiedossa lakiluonnoksen julkaisuvaiheessa. Valmiussuunnitteluun liittyvät asiat tulisi nyt kerättyjen kokemusten ja monialaisen yhteistyön varmistamiseksi miettiä vielä uudelleen. Esityksessä tuodaan esiin mahdollisuus, jossa STM siittyisi johtamaan ja koordinoimaan sosiaali- ja terveystalvveluita, mutta jää epäselväksi millaisessa häiriötilanteessa johtamisvastuun siirtäminen olisi perusteltua.

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Uudistuksessa on esitetty, että kaikki opiskeluhuollon palvelut siirrettäisiin sote-maakunnan vastuulle. Kouluilla on merkittävä rooli oppilaiden kasvun ja hyvinvoinnin tukemisessa. Tässä tehtävässä onnistumiseksi opiskeluhuollolla tulee olla kyky vastata nopeasti ja tehokkaasti muuttuviin oppilas- ja koulukohtaisiin tilanteisiin sekä lasten ja nuorten parissa esiintyviin paikallisiin ilmiöihin.

Opiskeluhuollon kokonaisuuden arviointi on keskeistä määriteltäessä järjestämisen tapaa. Kouluterveydenhuolto on Keski-Uudellamaalla jo aiemmin siirtynyt sote-kuntayhtymän järjestämis- ja tuotantovastuulle. Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut kytkeytyvät koulutyön lisäksi myös terveydenhuoltoon ja tässä mielessä palveluiden siirtäminen sote-maakunnan järjestämisvastuulle tukisi palveluketjujen eheyttä erityisesti yksilökohtaisen opiskeluhuollon osalta. Tällä hetkellä rehtori johtaa koulussa tapahtuvaa opiskeluhoitoa ja tämä järjestely edellyttäisi vahvaa yhteistyötä sote-maakunnan ja opetustoimen välillä. Mikäli järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy sote-maakunnalle, on erityisenä huolena yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutuminen, joka käytännössä niveltyy vahvasti opetukseen ja koulun muuhun toimintaan.

Huolta aiheuttaa päätöksentekovallan siirtyminen läheltä eli kunnalta kauas maakunnalle ja näin koulukohtaisen palvelun joustava toteuttaminen ja työnjohto voi vaikeutua.

Edellä kuvatuilla perusteluilla Järvenpää esittää opiskeluhuollon palveluiden säilymistä edelleen kunnassa. Opiskeluhuollon yhteistyö sote-maakunnan kanssa tulee rakentaa ja toteuttaa tiiviisti.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei

- ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- **kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä keskenään, siten ettei nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitse jakaa kahteen osaan.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

Tämä on laaja kysymys, jonka luonne muuttuu heti, jos maakunnille annetaan muita tehtäviä joko kunnilta tai valtiolta.

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- Etelä-Savon maakuntaan
- Pohjois-Savon maakuntaan

Ei kantaa

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Kuntien viranhaltijoiden asiantuntemus väliaikaishallinnossa on välttämätöntä, mutta voi käytännön valmistelutyössä aiheuttaa hankalia jääviystilanteita, jos kunnan ja maakunnan intressit risteävät.

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Omaisuus tulee arvostaa riippumattoman osapuolen toimesta käypään arvoon ja maakunnan tulee lunastaa se tällä hinnalla kunnalta. Muussa tapauksessa menettely johtaa tilanteeseen, jossa omaisuus siirtyy, mutta siihen mahdollisesti otetut lainat jäävät kunnan hoidettavaksi. Tätä ei voida pitää kohtuullisena.

Järvenpään kaupunki pitäisi perusteltuna ottaa lakiin järjestely, jossa tulevan maakunnan alueella valmiiksi toimiva vapaaehtoinen kuntayhtymä voidaan siirtää osaksi maakuntaa samoilla periaatteilla kuin pakkokuntayhtymät, mikäli kuntayhtymän jäsenkunnat niin haluavat. Tämä helpottaa uudistuksen hallinnollista toteuttamista niissä maakunnissa, joissa järjestäjä on valmiina.

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista

sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosääntely hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Muutoksenhallinnan näkökulmasta on perusteltua, että maakunnalle annetaan oikeus kaikissa tilanteissa vuokrata kiinteistö kunnalta. Kolmessa vuodessa rakennuksen tarpeellisuus varmasti on selvillä. Kunnalle tulee täysimääräisesti korvata alaskirjaukset, jotka aiheutuvat niistä vuokrasopimuksista, joita maakunta ei jatka.

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Esitys lienee perustuslain näkökulmasta (omaisuuden suoja) ongelmallinen ja tulee johtamaan pitkiin ja hankaliin oikeusprosesseihin EU-tasolla vaikka perustuslakivaliokunta toteaisikin sääntelyn perustuslain mukaiseksi.

42. Turvaako Kårkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Ei kantaa.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Pandemiatilanne tulee kuormittamaan organisaatioita myös jatkossa, jolloin voimavarat sote-uudistuksen toimenpanoon ovat normaalia rajallisemmat. Organisaation rakentaminen ja tukipalvelujen käynnistäminen vie aikaa.

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin**
- ei
- ei kantaa

Valtion rahoitus on uudistuksen alkuvaiheessa perusteltu, mutta toimiakseen itsehallinnollisesti maakunta tarvitsee verotusoikeuden. Malli, jossa samat päättäjät päättävät verotuksen tasosta ja palveluista hillitsee kustannuksia. Muut mallit johtavat sosiaali- ja terveystalveluissa siihen, että rahoitusta pyydetään ja myönnetään vuosittain lisää eikä vakavasti otettavia budjettirajoitteita ole.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannelta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnalla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Uudistuksen koelaskelmat osoittavat, että Uudellamaalla rahoituksen taso on riittämätön. Julkisen talouden kannalta on erittäin perusteltua lisätä tuottavuusvaade maakuntien ohjaukseen, mutta tällöin tulisi samaan aikaan lainsäädännössä helpottaa velvoitteita, jotta maakunnalla on edellytykset selviytyä tehtävistään annetulla rahoituksella. Esitetty malli johtaa ensimmäisiin kriisimaakuntaselvityksiin jo ensimmäisten maakuntavaltuustojen aikana.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Esitetyt tekijät eivät riittävästi huomioi kustannustekijöitä, jotka aiheutuvat väestön nopeasta kasvusta ja kaupungeille tyypillisistä haasteista kuten syrjäytyminen, sosiaalinen segregaatio ja maahanmuuttajien suurempi osuus. Nykyinen valtionosuusjärjestelmä, joka on rahoitusmallin pohjana, reagoi liian hitaasti kuntien väliseen muuttoliikkeeseen, joka on runsasta myös maakuntien välillä.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **pelastustoimen tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin**

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Esitetyt kriteerit ovat toimivia, mutta valtakunnalliset järjestelyt aiheuttavat pelastustoimissa kustannuksia, joiden vuoksi kunnilta siirtyvä rahoitus ei tule tasoltaan riittämään.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- kyllä**
- kyllä pääosin

- ei
- ei pääosin
- ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Kysymyksiä muista lakiluonnoksista

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- **ei pääosin**
- ei
- ei kantaa

Tasausmekanismi ei tunnista kasvukeskusten ja niiden kehyskuntien kasvupaineita. Kehyskuntien kasvuun liittyy merkittäviä investointitarpeita. Väestönkasvu kohdistuu kaikkiin ikäryhmiin eikä ikäihmisten palvelutarpeen kasvua pystytä kompensoimaan esim. lasten määrän vähenemisellä. Malli ei ota huomioon esim. Uudenmaan maakunnan erityisasemaa koko maan kasvun moottorina. Väestön heterogeenisyys Uudellamaalla aiheuttaa lisääntyviä käyttötalouspaineita Uudenmaan kunnille.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- **ei**

- ei kantaa

Järvenpään tapaisten nopeasti kasvavien kuntien taloudessa on tyypillistä, että investoinnit ylittävät poistotason reippaasti. Kun näin massiivisia muutoksia kuntien rahoitukseen tehdään, tulisi tarkastelu ulottaa myös taseisiin ja investointien tulorahoituskykyyn. Kuntien välinen tasausraja on jo nyt kohtuuttoman korkea ja kiinteistöveron sisällyttäminen tasaukseen ei ole perusteltua. Esitetyt muutokset vievät Uudenmaan kasvavilta kunnilta kannustimet tehdä elinkeinopolitiikkaa, josta koko Suomi hyötyy.

Tarve soteuudistukselle on käytännössä syntynyt siitä, ettei ikääntyvien ja väestöään menettävien kuntien rahoituspohja enää riitä kasvavien sotemenojen kattamiseen. Valmistelussa ei ole huomioitu sitä, miten veropohjan kaventaminen vaikuttaa väestöään kasvattaviin kuntiin, joissa lapsimäärät eivät pienene. Järjestelmän tulisi reagoida väestömuutoksiin nopeammin.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Hallituksen esitys ja syyt uudistaa sosiaali- ja terveydenhoidon palveluiden järjestämismalleja on ymmärrettävä. Kokonaisuutena maakuntien ja kuntien rahoitusjärjestelmän muuttaminen tällä tavalla yhdistettynä voimakkaaseen sääntelyyn, muuttaa etenkin Uudellamaalla paikalliseen ja ketterään päätöksentekoon perustuvan mallin valtion hyvin keskusjohtoiseen ohjausmalliin. Tämä koskee sekä maakuntien että kuntien palveluita.

Rahoitusmallia tarkasteltaessa herää kysymys siitä, halutaanko paikallistason päättäjien, olivat he sitten kunnan tai maakunnan valtuutettuja, enää päättävän mistään taloudellisesti merkittävästä asiasta vai jääkö heidän roolikseen vain ottaa valtion alati supistuva rahoitus annettuna ja ratkaista missä järjestyksessä palveluita heikennetään.

Verolainsäädäntö

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- **ei pääosin**
- ei
- ei kantaa

Kiinteistövero tulee poistaa verotulotasauksesta.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Jos kokonaisveroaste ei nouse, miten huolehditaan siitä, että kunnille jää riittävä rahoitus kuntien vastuulle jääviin palveluihin?

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Järvenpään kaupungin osalta asia ei koske merkittävää henkilöstömäärää.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Uusimaa on jaettava ensi vaiheessa useampaan osaan.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

On selvää, että lainsäädäntöä täytyy tältä osin vielä selkeyttää, kun erilliskäytäntö on hetken aikaa toiminut. Sääntelyssä ja rahoitusmallien kannustimissa olevat puutteet saattavat johtaa siihen, ettei hoitoketjuja saada optimoituksi. Tämä on kuitenkin pienempi riski kuin yhden järjestäjän mallin toimeenpano esitetyllä aikataululla Uudenmaan kokoisessa maakunnassa.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

HUS järjestämissopimuksessa olisi varmistettava, että sopimuksessa tarkoitettujen palvelujen rahoitus on muun sote –maakunnan talouskehityksen mukainen.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei lausuttavaa

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- kyllä
- kyllä pääosin**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Esityksessä kuvattu valtion ohjaus on todella voimakasta ja sinällään perusteltua valtakunnallisen koordinoinnin näkökulmasta uudistuksen alkuvaiheessa. Yhdistettynä esitettyyn rahoitusmalliin on vaikea mieltää, miten maakunta tosiasiallisesti täyttäisi itsehallinnon määritelmän.

Valtion ohjaus tulisi selkeästi säätää uudistuksen alkuvaiheeseen kuuluvaksi välttämättömyydeksi ja poistaa suurimmalta osin siinä vaiheessa, kun maakunnille tulee verotusoikeus. Mikäli maakunnille ei säädetä verotusoikeutta myöhemmin ja valtion ohjaus jää esityksen mukaiseksi olisi syytä pohtia miksi Kelan vakuutuspiireihin rinnastettavalla itsehallinnolla toimiva organisaatio tarvitsee vaaleilla valitut päättäjät.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei**
- ei kantaa

Menettelyn on jätävä väliaikaiseksi vaiheeksi ja se tulisi säätää sellaiseksi.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sotepalveluiden järjestämisen näkökulmasta vaikutuksen arvioinnissa keskeiseksi haasteeksi jää tosiasiallinen näytön puute. Vaikutusten arviointia olisi voinut tehostaa simuloimalla mahdollisia vaikutuksia, jonkin alueen osalta. Simuloinnissa olisi huomioitu rahoituskehys, palvelutarpeen kasvu jne. Nyt vaikutukset luetellaan esseemäisesti, ilman vahvaa evidenssiä niistä. ICT-vaikutusten kuvaus on ylimalkaista, oleellista olisi ollut ymmärtää eri alueiden lähtötasoerot ja niiden vaikutus toiminnan käynnistämiseen.

Suurin puute vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin siinä, ettei asioita ole tarkasteltu paikallisdemokratian näkökulmasta. Toisin sanoen mistä vaaleilla valittujen päättäjien on tosiasiallisesti mahdollista päättää annetun lainsäädäntökehikon ja rahoitusmallin sanelemien reunaehtojen voimassa ollessa. Esitetty malli rajaa päätösvaltaa maakuntavaltuutetuilta merkittävästi ja kaventaa samalla kuntien taloudellisen liikkumavaran minimiin.

80. Onko uudistuksen muutoskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin**
- ei
- ei kantaa

Muutoskustannukset on kuvattu vain ylätasoisesti. Eri kustannuslajeja on tunnistettu, mutta niiden määrän arviointi on ohutta.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutoskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Osa palveluntuottajista voi pelätä sopimusten mitätöintiä, mikä voi vaikuttaa kilpailutuksiin osallistuvien määrää ja tätä kautta nostaa kuluja esimerkiksi asumispalveluissa.

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ostopalveluiden sääntely voi aiheuttaa toimintaympäristöön merkittäviä muutoksia. Ostopalvelu toimii myös hintavertailun osana suhteessa omaan tuotantoon.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

Vaikutusten ennakoiminen edellyttäisi ainakin merkittävimpien sopimusten yksityiskohtaista tarkastelua.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- kyllä
- ei

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio**
- palvelutarpeen arviointi**

- hallinto ja johtaminen
- henkilöstösiirrot
- talous
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Hoivakotirakentaminen on tällä hetkellä ollut sidoksissa sosiaali- ja terveystoimen arvioon hoivapaikkojen tarpeesta ja tämä tarvearviointi uudistuksessa vahvistuu entisestään. Toisaalta kunnilla sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuullisina on ollut kannustin säädellä myös kaavoitusta siten, että hoivakotirakentamiseen kaavoitetaan riittävästi vaan ei tarpeettomasti tonttimaata. Kaavoituksen ja sosiaali- ja terveyspalveluiden eriytyessä kahden eri viranomaisen vastattaviksi tämä yhteys katkeaa. Ansaintamekanismit voivat johtaa siihen, että kaavoitus ja rakentaminen eivät enää kohdennu tarveperusteisesti.

Koronan vaikutus niin laskelmiin (käytettävät vuodet) kuin esityksen muihinkin osiin tulisi vielä tarkastella. Epidemia vaikuttaa ainakin tällä hetkellä maan eri osissa hyvin eri tavalla.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset

Hakari Kari
Sosiaali- ja terveysministeriö

Ihatsu Jan
STM